

Aktuelt nå

Poetiske tekster er sjelden vare innenfor vitenskapelige publikasjoner. Dessverre. Aktuelt nå benytter anledningen til å formidle et dikt som forhåpentligvis inspirerer flere enn redaktøren av *Barn*. Diktet er hentet fra diktsamlingen: *Blant enda flere unga*, forfattet av Roger Sivoll og utgitt på Pedagogisk Forum i 1996.

DET ARBEIDES I BYDEL 14

Mens noen sitter i sitt utvalg
og diskuterer navn
på en lokal veistump

sitter jeg ved matbordet
i en barnehage
og hører på kringel
om hvor mange bein
et menneske har
hvis det har tre
romper.

Diktet taler for seg selv og trenger ingen nærmere tolkning eller kommentar. Folk som kjenner barn – det gjelder forhåpentligvis også barneforskere – vet at barn ofte kan komme med overraskende refleksjoner og kommentarer *om* og *til* livet dersom noen gir seg tid til å lytte og inspirere til undring. Å gi uttrykk for opplevelser og erfaringer er en vital del av det å være menneske. Et barn har hundre språk, men frarøves nittini, skrev den italienske psykologen og læreren Loris Malaguzzi. I vårt komplekse samfunn der sammensatte og mangfoldige inntrykk skyller over oss i et stadig hurtigere tempo, er betydningen av muligheter til å bearbeide, tolke, undre og kommunisere stadig viktigere. På Sveberg og Rye skoler i Sør-Trøndelag har de innført noe som heter tastaturlek. Fra første klasse bruker barn datamaskinen til å leke og eksperimentere med bokstaver og skape sine egne tekster. Lærerne er viktige inspiratorer som gjennom ulike kreative metoder inspirerer barns tekstsaking. Tastaturleken er en del av skrive- og leseopplæringen, der lærerne gjennom et forsøks- og utviklingsarbeid prøver ut et opplegg laget av høyskolelektor Rutt Trøite Lorentzen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Erfaringene skal formidles gjennom to opplæringsvideoer

som lages ved Høgskolen og finansieres av Utdannings- og forskningsdepartementet.

Reggio Emilia-pedagogikken, som har sitt navn og opprinnelse fra en italiensk by, har fått ny popularitet og oppmerksomhet i den senere tid. Sverige har sitt eget Reggio Emilia-institutt, og foredrag og kursvirksomhet knyttet til denne pedagogiske tradisjonen er økende i Norden, så vel som i andre land. Opphavsmannen var Loris Malaguzzi. Hans visjon var å skape et læringsmiljø der barn og pedagoger aktivt tilegner seg kulturen gjennom felles utforskning og dialog, forankret i en sterk tro på menneskets iboende evner til å være aktivt skapende og utforskende. Interessen for Reggio Emilia pedagogikken har også nådd Island. Guðrún Alda Harðardóttir reflekterer over sammenhenger mellom denne pedagogikken og filosofi for barn. Basert på studieopphold i Reggio og ved filosofisenteret IAPC i Montclair, USA, drøfter hun hvordan disse retningene kan kombineres og gi inspirasjon til pedagogisk arbeid med barn.

Barns skapende uttrykk utvikles med utgangspunkt i kulturelle inntrykk og påvirkninger. Ny medieteknologi, som for eksempel datamaskiner og internett, TV-kanaler og mobiltelefoner, påvirker barn og unge på nye måter, samtidig som disse mediene representerer muligheter for egne uttrykk. Hvordan disse mediene påvirker ulike grupper barn og unge, er et viktig område for utforskning. I dette nummeret av *Barn* diskuterer Vebjørn Tingstad betydningen av medieteknologi i barns hverdag. Artikkelen er en bearbeiding av hennes prøveforelesning til graden dr. polit. i pedagogikk ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim. Hennes avhandling: *Children's Chat on the Net*, er basert på en empirisk undersøkelse av barns kommunikasjon med hverandre i to "chatterom", en litt annen form for en "tastaturlek" enn den som er knyttet til kreativ lese- og skriveopplæring i klasserommet. Tingstad gjennomgår i artikkelen hovedtrekk i nyere forskning på området og diskuterer blant annet hvilke tema som har vært sentrale og hvordan barn fremstilles og posisjoneres i denne forskningen.

Forskning og evaluering er ikke nøytral og verdifri. En forskningstekst er også en politisk tekst i den betydning at den alltid er skrevet ut fra en bestemt posisjon og forskningstradisjon. Teoretiske perspektiver og metodologiske grep gir retning til den kunnskap som utvikles. Samtidig vil også forskning og evaluering ofte ha politiske implikasjoner i den forstand at forskningsbidrag kan brukes til å legitimere bestemte praksiser. Evalueringsforskning knyttet til pågående politiske reformer vil dermed befinne seg i et spenningsfelt mellom politikk og forskning. Reform -97 og skolefritidsordningen for småskolebarn har vært gjenstand for evaluering og de-

batt. Er skolefritidsordningen så ille som sitt rykte? spør forfatterne Øyvind Kvello og Christian Wendelborg. De legger frem resultater fra den nasjonale evalueringen av skolefritidsordningen i Norge som ble gjennomført fra høsten 2001 til sommeren 2002. Denne evalueringen ble utført etter oppdrag fra Læringssenteret som er et nasjonalt kompetansesenter direkte underlagt Utdannings- og forskningsdepartementet.

Sidsel Germeten gir i sin artikkel et bidrag til dekonstruksjon av uttrykket: "tradisjonene fra barnehage og skole" som har vært sentralt både innenfor forskning og politisk debatt. Hun argumenterer for at begrepene barnehage- og skoletradisjon "ikke lenger er egnet til å fange opp beskrivelser av den nye førsteklassen, slik det er formulert i L97".

Forbrukersamfunnet er rammen rundt Randi Wærdahls artikkel. Med utgangspunkt i sin doktorgradsavhandling: *Learning by consuming. Consumer culture as a condition for socialization and every day life at the age of 12*, fokuserer Wærdahl på noen av de valg 12-åringer står overfor ved inngangen til fasen som tenåring. I et moderne forbrukersamfunn knyttes i stadig sterkere grad drømmer, livsstil og identiteter til et varemarked. Wærdahl argumenterer for at det å kunne motta og sortere mengder av informasjon, orientere seg og diskriminere mellom godt og dårlig i et vell av tilbud, handler om en øvelse i å gjøre valg.

Forbrukersamfunnet blir særlig tydelig i en førjulstid – en tid som øker forskjellene mellom de som har og de som ikke har. Det kommersielle kjøpepresset, mengden produkter som tilbys, samt kjønnsstereotyper som preger markedsføringen av produkter til barn gir grunn til ettertanke og kritisk refleksjon.

Vi ønsker våre lesere god lesning – og en fredelig jul.

Anne Trine Kjørholt